

شار و گلگ زند و بود

لکڑک
پیر محمد زبیرانی

وفاقی حکومت و انڈیا وزارت و نصابی بہرہ نگار گوں

بلوچے اکیڈمی کوئٹہ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شہر و ملک زند و بود

زشتہ

پیر محمد زبیرانی

کتاب پندرہ

انوارِ شریعت ۱

مکتبہ المدینہ، لاہور

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

کلیں حق پر بلوچی اکیڈمی کوٹھڑہ

بلوچی اکیڈمی کوٹھڑہ	چھاپ کنوڑ
قلات پرنٹنگ پریس۔ کوٹھڑہ	چھاپ جاہ
۱۹۸۲ء	سری دار
یک ہزار	لیکھ
۴ روپے	ہا
محمد عارف	کتابت

شہر و کلگ

اے پراہ و تالانیں گیدی جہان و مستری شہرانی اول ہر اد بون
 حشت کساں کٹنیں کلگ ادوستی اد حک و ہنداں شے شروعات
 بنہ اد مٹوم گل انگر آنگراشے ایمان و یک بیان و کساں کسانیں
 حک و دوستی آن ہندان و اد اڈان و روان و ران و اے
 دستی اد کلگ مستری شہراں من بدل بیگنت - مردچی کہ ما اے مری
 شہر و بازاراں گنداں تہ اے اول سرا ہمیرنیں گند گنڈین یک دولگی
 دستی و کلگانی رنگ و دروشم و من آنت کہ مردچی دنیائی و نامی
 اد مستری شہر و بازار گنگ بنت - میں ہم ہے رنگ و ڈولا گیدی
 جہان و اندرا کتر اد گنڈتیں حک و دستی ہر ہندا استنت - بلے
 سے دتی اے ملک پاکستان و من تہ صدا من نزد و کج و کساں و
 کتیں حک دستی استنت - جاہے و وہ لوگ - جاہے و گیت او چاہے

ء شنت د ہفتاد لوگ انت ایک تڑ صد و تے صد لوگ ء یک کلگ دوستی
دی استنت۔

ہے کلگ دوستی آنی مڑم گیشتری ء یک دوستی ء عزیز و بیاد
او سانگ بند او کت د کام انت۔ ایشانی نند دنیا او گرورے۔ گم شاہ
شون د شان او میلاد چچی گوں یک دوستی ء یک ہندا اور انت۔
او گیشتری ہندا ہے حک دوستی آنی نندو کیں مڑمانی مائی زبان د
بولی یک انت او جا ہے جا ہے ء ہے دوستی آن من جنائیں زبان
د بولی دی استنت۔ بے گورد گورستان سیرو شاہ او حک دوستی ہے
کلائی یک انت او ہے حک دوستی آنی اندرا ہر ڈول د رنگ او
کسب د ہنر ء مڑم اور انت چوک۔ مولوی ء مٹلا۔ دراکھانڑ۔ موچی۔
میشردار۔ بزرگ و کشار کار۔ جت میھا رو مال چار۔ بڑ چارو شوانگ۔ کہن کار
کنڈ۔ رازا ء گلی کار۔ ماہی گیر (مید) دکاندار۔ طبیب۔ ساز گرو ڈونب۔
اے جہان ء من ہر ہندے ء کہ مڑمانی یک کھل و ڈل او لشکر
بیت تہ اے آئی میں جبرے کہ ایشی ء سربرا و پیر مڑم دی است انت
او ہے ڈول اورنگا مے ملک ء اے دوستی آنی وتی وتی ڈیہ د ہن

دو دو دستور ۽ ڈولا ایشانی وتی سرکڑگ و بیسر مژدی ایرنگا انت چوہری
رئیس و ڈیرہ خان و ملک او شکرے - میر - معبر او ہندا -

اے کلائی کارو کردار روج و شپ ۽ پارند گورے او گذران گوں
یک دمی ۽ کڑی دلہری ۽ بندوک و بانگ انت - ایشانی ہر مژدم وتی
دیبا پروت کار کنت بے ہمیشی ۽ سیت و پانگ لستیں حلگ و کلگ
مژدماں گوں اوار سوار ہم گرچہ انت - کلگ دستی آنی ہے کڑدے
ہنر مند و کب کار سالینہ مزوری (آہت) ۽ سراکار کنت - ہر دینک ہر
موسے دان و دیر تیار بیت تہ گڈا وتی ہے بستگیں مزوری (آہت) ۽
کاسگانی حساب ۽ کشار گوزمینداراں چے گر انت برت -

ملا و مولوی صاحب

مولوی صاحب ۽ کارو کردار بانگ و صلوات مچکانی و ایننگ دین و اسلام
۽ خدمت کنگ مدرسہ و میت ۽ گندچار پنچیں و خانی نماز و ایننگ -
ماہ رمضان ۽ نزادینج عید نماز دیگ سیر و سانگ ۽ دعا و نکاح بندی -
نارہا و نا جوڑانی دم و دروت بند و تاویت قرآن وانی نماز جازہ حیر

آمانی میژد مچیاں گوں ملک و دستی ۽ مڑمان گوں ساڑتی دگنسا او
 دردد رنجانی دھدو دمان ۽ گم واری و سنگتی او نوشت دمان
 اے گل کار اتنت مڑھداریں مولوی صاحب ۽۔

لوہار

لوہار ۽ کار و قطار ایش انت کر دستی و حلک ۽ مڑمان ۽
 سرصحب ۽ وتی لوہاری ۽ دکان ۽ کیت نندیت ۔ دھوکا جنت
 اشکراں مان کنت آس ۽ روک کنت ۔ کودینہ ۔ سندان ۔ انہر
 سوہان ۔ دورسی ۔ بڑگو ۔ چھینٹری ۔ شاگرد دست پناہ او دومی ہیچگیں
 لوہار گری ۽ گذر ۽ ازبابان ۽ کاریت وتی رنگر آنگر ۽ ایرکت اوکار
 بندات کنت ۔ حلک و دستی ۽ لسیں مخلوق وتی وتی گذر و کاروڈی
 شے ۽ ازبابان کھانت لوہار ایشان ٹاھینت دگر آنت و برات۔
 بڑگردو لنگار کش وتی لنگار ۽ کمیر کھوڈاں ۔ داس
 تش ۔ تبر او دومی شے آں ٹاھینت باڑت ۔ میژدار وتی بڑو
 میشانی پین و پینز کتری ۽ پھ دوکار پچ و ابرین ٹاھینت گیڑت
 و باڑت ۔ ہے رنگ کلکے دومی مڑدم وتی وتی کاروڈی شے

آں چوشک قینچی - موچنک - استرگ - کارچ و کتار - کارگہاں
 پہ ڈک و شک سوچن و کہبر او آندگہ دگہ و ڈورنگئے شے آں
 گھڑاينت برانت۔

دراکھانڑ

دراکھانڑ دی ہے دستی و کنگ و یک کارونڈیں مڑدے آں دی
 دراکھانڑی و چیزو ازباہاں گوں وقی دکان و روٹکی کیت اللہ
 و نام و گیٹ۔ تیش و تبر اتہ و رندہ او چوسا و دست
 و کنت تہذیت بزگرو کشارگر وقی لنگار و شتینک۔ دست
 مشت۔ داس و گن و دستہ۔ گوکانی جوڑا و مچک و ججگو۔ چارشاخ
 دھلی۔ دوشاخ۔ پاعھوڑی کین و مالگ۔ ہمیرنگ کنگ و دومی مڑم
 وقی گذری شے آں چوکہ جوگن و جوگن مچک او دومی ہمیرنگین شے
 آں دراگھانڑا شہ شاعینت و برانت۔ او ہے وڑ حدک و
 ہر مڑم پہ وقی بان و ہنداں درو دروازگ او پیری بنگ
 گل وقی بزو میثانی میڈو پڑمانی بریگ و پہ دراکھانڑا شہ

تھلک د پکاروک اوکار گئے باردار و مکڑی او دوی بیمہ نگین شے
 آں ٹھانینت گرانٹ ۔

موچی

ہر کلگ دوستی ء یک و دو پار گزار و چبوتہ ٹھاھوکیں موچی
 دی استن حلق ء ہر مژدم پہ وت ہے موچی ء شے پار گزار
 و چبوتہ او زحم و توپک ء چکین کاریں بند او سرین بند ٹھاھنیت
 روت ۔

میشردار و پہوال

میشردار و پہوال بزد میثانی شیر و روگن سل پوست او پشم و میند
 او گوشد ء گوگن کھلگ دوستی ء دوی مژدم بزاں مولوی صاحب ۔
 دراکھانڑ ۔ موچی دکاندار ۔ درزی ۔ جت ۔ کارپزہ کند ۔ رازا ۔ کوری
 دھل گروسازندہ اودگہ دگ مژدمانی لوٹ و گزاراں پیلو کفنت ۔

کشار گرو بزرگ

چپیں کلگ دستی بلکنہ بڑا ہیں ملک و ڈیہہ ء چہ کشار گرو بزرگ
 او لٹکار کش سک کارونڈیں باسک و بانزے انت او لٹکیں آدم
 نات ء لاپ سپری ہے کشار گرو لٹکار کش ء زبر زوراکیں
 دست و بانزلاں مان انت مٹھاوگ بہ بیت یانکہ سیاہ
 آن و میتاپ بزرگ و کشار گرو سال پہ ندی کین کنت لٹخان بندیت
 ننگ و بٹوان سیر آپ کنت او سمصموی
 و گڑہی وتی گوک داسیگرانی جٹک و جوڑا ء لٹکار بہگا پہ
 زیریت ہے کنت روت جوڑا ء لٹکارا من بندیت پل ء سرا
 پل ء سرا پل ء کثیت گلز میں دھرتی ء تلارو سنگیں سنگ
 ء تل دات تخم مان کنت پنخ و شش ماہ آپ و آپداری
 کنت کاریت کشار و پصل ء پاشینیت - پدا داس ء زیریت ہارنگ
 و ڈول ء گڑہی روت داس جٹ کشٹگیں کشار ء رون کنت دیوا
 کاریت پرتینیت روشن دات ٹٹک کنت کاٹیگر و گوکاں گور

گوٹ کنت کثیت و مشیت جوہان کنت تل بندیت چار شمار
 ء گوں گوات دات پڑ ء کشیت صان و پیک کنت - پزار
 یک گنتے دومی گوڈٹ (بزان پُرغٹ) کنت پُج کنت ڈمیر بندیت
 دُصلی دات پیک و صان او نژ زریں دان کنت زاگ بندیت
 چاشت و رورج ٹیک ء دھدا کیں و بھائی کنت آہتی آنی (بزان
 دراکھانڑ آہت ء او دوکاندار ء (دام و بل) مولوی صاحب
 دانی دان ء زکات (بزان دھکا) او پیرو پقیرانی ٹیک و جیران
 ء کشیت جتا کنت - پدا پنجگیں دان و گڈ آن گواک و تیک
 تہامان کنت زیریت باڑت کُھرم و گھبی آنی تہا مان کنت
 دیمی پھلا وتی کہول و بھکانی گُذران ء ہے دانان گوں کناں
 روٹ -

جَت (بزان تکرگپ)

ملک و میتگ ء مڑماں گوں جَت ء دی کارو روزگار یک
 و میتگ ء پہ یک کارونڈی کسب و پوریاتے جت

کوہی کہو رو کردانی نل و لک او شانک و شیلہ گان ہے ہمیش بڑت
 و کاریت او ہے بجان ایدا لوگ ء ایشی ء جن و چک پوج
 بکا گوں دتی کرتن ء اندرا دستی ء بڈل بندانت کار انت
 دتی ریا ایر کنت نذانت او ہے ہمیش آں ہے مگرڈ ۔
 باروپ ۔ کرٹی ۔ کڈی ۔ جاہ ناز ۔ مندوپات ۔ گٹ ربران
 تحت ء) واٹر او سادو ریزہ جوڑ کنت و دشت دراہیں
 مینگ و حلک ء لوٹ و گذرانی پیلو کنگا ۛ مینگ ء
 بردماں من پرا کنت رو پاکہ ہر پھل ء و وعدو مد ء بٹائی
 ء من دتی آہت (بران مزدوری) و حقاری ء گر انت ۔ او اچ
 ایشی ء اید جت ء مردیں چور و گن حاک و میتگ ء بگ و
 ہشتران دی ہمینگ آہت ء سرا جارینت ۔

مبھار و مال چار

ہر مینگ و حلک دوستی ء من بزد ہمیش ۔ گوک دکا ہمیش آں
 ہے اید کم دگیش بہر مڈرم ء گوں دتی شیرداری او گذرا پہ کرے

گوک د گامیش آتا استنت۔ ایشانی کہہ چاری د چارینگ ء
ہریتک ء من یک د درمال چارو میھار استنت۔ ایشانی کار
ہے گوک د گامیشانی چارینگ رانت آسھوی روچ ریکا رند گامیش
د گومانی شیر روچی ء رند لیتن میتگ ء مال ء یک ہذا ہن
کنت برت ڈن وڈیہ لدو جنکلاں من چارینت او بیگ
ء ہلا د ازگرد کنت حک و میتگ ء کار آنت ہمینگ
ووڑ ہر روچ ایشانی کار و قطار ہمیش رانت او ماہ پہ ماہ میتگ
ء مردمان ہے وقتی بتگیں محنت د پوریات ء ہر یک گوک
گامیش ء حساب ء گر آنت او وقتی گدو جبر او جن د چھکان
روزی نان د لاپ ء گذران ء کنت۔ جاہے جاہے ہے میھا
و مال چار ء سالینہ زوری بزراں آہت دی بندرک رانت او ہر
سال ء پصل د پھاڑی روز و موش بیت تہ مال واجہ مال د
د میھار ء ہے پصل ء دھدا آہنی ء آہت ء مس دان
گلات۔ ہے رنگ مال چار و میھار ء زندو بود ء
گزان ء رو آنت۔ او بازی حک و میتگ ء من اے رت

درویش دی استن کہ ہے مال چار و میہار ء گد و ہرج چتو لتر
 دی دینت او ہمینگ نان و طعام دی داری ء براں روچے اسے
 مال فاجہ او روچے آں مال واجہ ء ہے دران ء روت او چون
 ء کس ڈول و رنگاوتی پوریات و مزدوری ء ماہ بہ ماہ گران ء
 روت -

بڑ چار و شوانگ

بڑومیش او گوک و گامیش جتا جتائیں تب و ڈول ء سہارو گنگلام
 انت او اسے یک ہندو اداری ء چڑتہ نکنت پہ ہے خاطر
 ایشانی چارینوک دی جتا جتا انت - ہنجو کہ کس رنگا میتگ و کلاکاتی
 مخلوق گیشتری ء کشارکارو زمیندار او مال دار بنت - او عام ڈولا
 کشار و کشارکش گیشترین بڑکل و میگڑ داشتہ نکنت بس ہمقدر
 وتی شیرداری ء پہ سے چار بڑومیش دار انت یا نکہ میژدار پہوالاں
 چے بہارگاہ و بہتم ء مدد موسم ء یک دو بڑومیش دیڑو (انت)
 وتی شیرداری ء پہ گرا انت کار انت - او ہے سے و چار گنگلاماں

پہ نزدیکان و ایک مردم بزر چارہ شوانگے داشته نکنت اونکہ آہنی
و چھین نان و طعام او خرد گزانی بدبار و زرت کنت -
ہے خاطر درستی میتگ و مردم گل یک ہذا او یکس شوانگے دار
انت کہ اسے درستی میتگ و بزر میثانی شوانگ پیت او
ایشی و مال چاری و محنت و پوریات جتا جتا ہر یک بس و سرا
ماہینہ بندگ بیت او ماہ پہ ماہ ہے شوانگ دلی مردی و میتگ
و لوگ لوگ و ہے گران و رؤت - جات جات ایشی و نان
و طعام و بست و بندی واری و ہر لوگ و ہر ہر بندک بیت
او گنتر و باز ترین بزر میثانی دابہ و داز داردی بزرگی و میگد و
پہ یک جتا او نزدیکائیں شوانگے واریت او آہنی - نان
و رشت پوچ و پوشاک او پار گزارانی بست و بند مال واجہ و زہ
و انت - او اچ ایشی و ابید ہے شوانگ و مال چار و بزر میثانی
حساب و دہ پس و ہر ہر سال یک سال میں شہنت و گورکتے
دات کہ آہنی و میرداری زوان من زوبہ گشت - ہمیرنگ شوانگ
دلی سال پہ سال و زوبہ (مال چاری و مزد) و گران و ہے مال

تھا وہی نام ء نامی کنان ء رت جاے جاے تہے شوامک
 روگن د بہرم ء دی بہر دیگ بیت۔

کہن و کاریز کشش

آدم ذات ء زندو بود ء من آپ ء گذر و لوٹ د نیائی
 ء برچی ء نے آن ہے ساک گران تروستری گذرے۔ اگاں آپ
 نہ بیت تہے د نیائی ء ایرنگ دندارہ۔ اے باگ و بوستان۔
 اے ہنر رنگیں کنت و کشار اد نہ اے رنگ پہ رنگیں پھل و
 گلزاری بیفت۔ اد نہ اے مستری شہر و اٹکہ و صدر رنگیں بازار
 نہ اے بڑو بلندی درشکانی بردو قطاران ء مژم ء چسم
 دیتہ کنت۔ نہ اے دقش و شیر کینیں بردینوگان ء مژم داڑتہ کنت
 نہ اے گندیم۔ زرت۔ جو۔ باجری۔ کٹی۔ منگ و موٹھ او بس
 و دگہ دالانی پڑسیت و سودائیں پھلانی جوہان و انبار مژم ء زندو بود
 ادلاپ بیری ء پہ گلزمین دھرتی ء نرم و نازکیں سینگا پے
 سربرڑ کنت او رودنت اد نہ اے کیشگ و تیجگ و لوٹش ء

دوش رنگ دوش لذت اودش بویں نیوکان وُل مہ دلا گیتہ
 ڈگار ۽ سرتالان بہنت نہ کہ اے سوز و سوزیں ساگ ر
 سوزی اوندہ کہ اے سرہ و جہانہ ۽ پصل گل گوں دتی زرد
 زردیں بھلاں ڈگار ۽ سوسینگا رگ و زیبائی دینت ار آدم
 ذات ۽ سرد ہشاں پہ تیل پیدا بہنت - ہے لسیں نیوگ داریں
 درشک او رنگ پہ رنگیں پھل و سوزگ آپ اورنلا آپ ۽
 محتاج او رہ چار آنت - اے نکلائی سرسوز و سیر آپ کنگ ۽
 کہن دکاریز او جو ۽ مشہ جو گلزمین ۽ سربردھیرا مانگو آنگو دل
 گراں ۽ تچنت و رسمبت، اے کہن دکاریز - کاریز کندو کاریز
 کشت ۽ روج دشف ۽ دست رنج و خواری کشتی و محنت
 ۽ برو حاصلات آنت - کاریز کش لسیں سال زستان بیت کہ
 گرماگ گوں دتی بیل و کونگ او چنبلی ۽ چہل و پنجاہ دست ڈگار
 ۽ تل دتو کامزک و ملکوت ۽ گوں دمام دیم پدیم ٹوک دران ۽
 جنگ دیان ۽ کارا دست گٹ چات دکاریز بہنت او آپ ۽
 جو ۽ نہراں سرزمین ۽ بہنت دکار آنت او میتگ ۽ لسیں

مردم و گنگدام او در شک و پھلان و سیر آپ سیر لاپ کفنت
 او میتنگ و ہست و نری او شون و شان و س و تی کار و نری
 و برابرین بہرا گر انت او ہمیرنگ و ڈولا و تی زند و بود و روج
 و شپان گوازینت پر و تی لوگ و کہول و رزق و روزی و دست
 کفنت۔

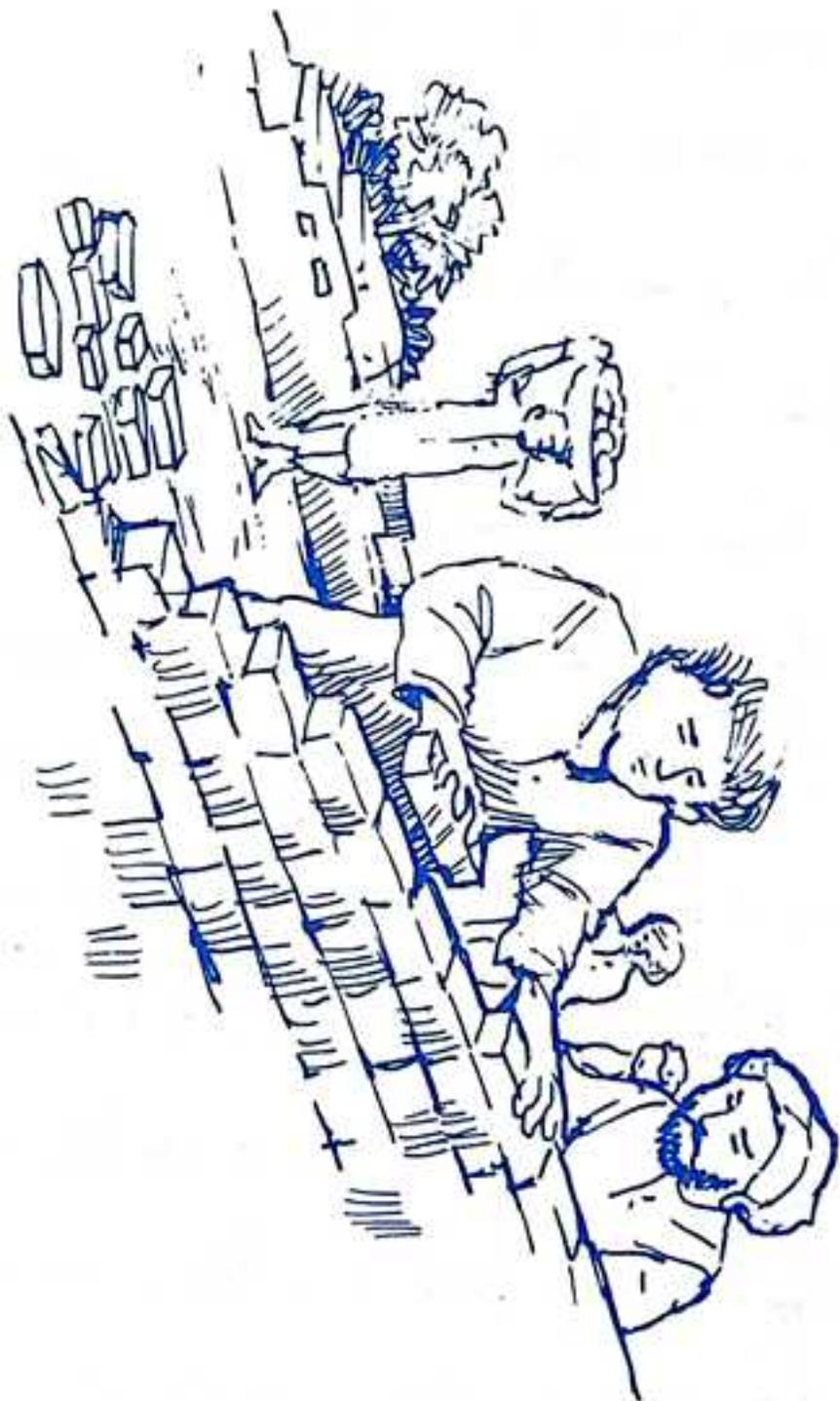
راز ا رنگل کار

ہندو انہیں اوبان و مارشی آدم ذات و یک انہیں او مسری زند و بود
 و رکھ و پنگار کنوکیں لوٹ و گذرے۔ بے ہندو انہیں و چے مردم
 و زند نہ گرماگ و جان ششوکین روحانی تاب و داشته کفنت
 نہ کہ گہرو ایروپ و حشک و حیران کنوکیں گوات و لوڑانی دیا
 داشته کفنت او نہ کہ ہوز و گوارشت و نود و نہی آل چے مال
 و اولاک او و تی جنو زند او چک و چوریانی ساہ و سراوشتی و
 گوں رکھ و ڈکھ و نگہ داشته کفنت۔ ہے حال و جبرانت کہ مردم
 ذات و ہر ہند و جاہے و کہ چنت کہول یک ہند بنت تہ

اودا آپہ قتا حاک و رگل ۽ لوگ ادبان بند انت و نذ انت
 ہمیرنگ و ڈول یک میتگ و کلگے اڈبیت ہے میتگ ۽ من
 مرد ۽ مردم یک ہندا کائیت ادار بنت و نذ انت۔ تہ ہے
 مردمان چے رازا (رگل کار) دی پکتے کہ آہنی ۽ کارو سائت رگل کار
 اد مردمان پہ لوگ ر بان بندگ انت۔ ایشی ۽ کار وندی ازباب
 ہیں و کونگ رگل مار اد حاک و رگل ڈر دھوکیں گونی ۽ یک چنبلی
 انت۔ رازا ۽ کس وٹا سے سنگت انت یکے آپ کاریت
 حاک جنت ادکل دگارو ۽ تیار کنت رازا ۽ پیل ۽ گون
 گور دنت رازا دیوالا ادان ۽ زاوہ جان ۽ روت ہے
 ایشانی دست پوریات ۽ میتگ ۽ بان و بادگیر جوڑ بیان
 رونت۔

ماہی گیر (مید)

سور دریاب و زرد ۽ کرد گور ۽ تیاب گرانی حاک و میتگ
 مردم گیشتری ۽ مید ماہی گیر انت ایشانی کارو سائت سور

در باب ۶ لبر و گرمان گون ڈک و رگ دریم پدیم بیگ او مہی
 گرگ انت - میدتی نان و طعام و توئنگ ء گون وت زیر
 انت او وتی بوجگ ء مان کنتت روچ و نیم روچ ہمیشیم
 ۶ دھدا زر امان کنتت توکل ء ندان ماہیگے شکارا پر رہ
 رگ بیت روت پتھرمیں شپ سمندر ء اندرا انگو آنگو کتت
 شکار کنتت - صوب سحارن حک و بیتگ ء ینمگا و ازگرد
 کنتت روچ فیک و چاشت ۶ دھدا پاس ء کانت تیاب ء
 در کپنت - وتی شکار کنگیس ماہیگان بوجگ ء چے در در کنتت
 او اچ ایشاں چی ء وتی حک و کہول ء نان و نارشت ء لوگا
 بر انت او باتی پشکنتگیں شکار کنگیس ماہیگان پڑی و بازار ء
 بہا کنتت وتی زندو بود ۶ دومی گزرو لوٹان پر ہے زرو دولتا
 خرچ کنتت - اوچی ۶ میدو مہی گردتی شکارا ٹھکے ء سرا مزن
 مزین سیٹھ و دولت و نداں دی دہنت - او یانکہ ایشاں پر
 مزوری ۶ سرا شکار کنتت -

دوکاندار و سوداگر

دوکاندار و باپاری او سوداگر دی ہے کلگ و میتنگ ۽ نندوکان ہے
 یک گراں تر دکارونڈی باسک و بانزے او ایشی ۽ کارڈ قطار
 ایشنت کہ منزیں شہر و اکلہہ و دواراں ہے روت زندو بود ۽ ہر
 ڈول و رنگ گزرائی چیزوشے آن بہا ۽ گوں گیرت کاریت او
 وقی مودکان و ہٹ ۽ ایرکت و نندیت حلک و میتنگ ۽ مڑمان
 وقی تب و واگ ۽ ڈول و رنگا وقی زندو بود ۽ گزری شے آن گراں
 رو انت ۔ ایڈول دوکاندار میتنگ ۽ مڑمان ۽ آرام و آسرات
 پجائینیت تاکہ میتنگ ۽ مڑم گلی ۽ یرو دراجیں شہر و دواراں
 پہ وقی زندگانی ۽ لوٹ و طلب ۽ شے آن پہ پندہ نکنت ۔

طیب

آدم ذات ۽ زندو بود او تھریں جان ۽ گوں نادرابی و مرض اول
 بندوک انت او دانکہ اے زندو حیاتی است راست داں ہما

درود دور دی ایشی ۽ ہمراہ وسنگت انت - ہر جا ہے کہ در در رنج
 استن تہ اور ۽ آہنی - گردوارا پہ اللہ نمانے وقت مہر ۽ گوں
 دارو درماں دی ودی کتہ - او آدم ذات ۽ اے درمانانی بروج آرگ
 ۽ زانت و بہم دی داتہ رہے درمانانی بروج آرک و زانوگرا عام
 مردم طبیب گشت - جے طبیب درمانانی زانگ و تیج آرکا گوں
 مردم و گنگد امانی ہوپ و رنج و مرضاں دی زانت و تیج آر
 انت - ہر ہندے ۽ کہ آدم زاتانی میتگ و کلگ بہ بیت
 تہ اورا جے طبیب دی جے مردمانی آبادی ۽ گوں گوں انت -
 میتگ و کلگ ۽ درمی مردم گل وقتی کاری روزگار اکننت دہیکہ
 اہج ایشاں کتے کہ اگر اتاگ نادراہ بیت تہ ہے طبیب آیانی
 نادراہی ۽ سل و پوست داگ او کوہی جڑ و بوٹواں گوں درمان کنت
 او آدراہ و ڈڈ او جوڑ بیئت وقتی کاری روزگار رونت - طبیب
 ۽ کارسک کاروند او آلتی یں کارے او ایشی ۽ زندو بود ہر
 میتگ و کلگ ۽ من سک آلتی او لازمی انت - طبیب ۽
 گوں بنی آدم ۽ ہمدردی او گم واری کنگ آلم ترانت اے نہ

شب و گندیت۔ ر رپچ و زرنمان و گرماگ و آنہی و سنا انت
 ہر بند و ہر و حدے و آدم زاتے نادرہ بیت تہ طیب و اور
 گر انت بر انت او اے ہود رو گاچے کدی دی چک و پزکت
 او نہکار نہ بیت۔ او کہ طیب ائے کار نہکاری و کارے انت
 طیب و مثال مبردین مات و طیب کارے۔ منجھ کہ مات و تی چک
 زہنگانی کار و خدت و شپ و روبرج کنت او دل طور بزار نہ بیت
 تہ طیب دی ہمیرنگ آدم زانانی دارو درمان او گندوچار چہ دم
 نہ باڑت۔

ہمیرنگ مژدانی طیب و چے ابید مال و دولتانی طیب دی ہر
 کلگ و میتگ و مژدانی چے یکے او آیاں گوں گوں انت ہر کہ یکے
 کلگ و میتگ و مژدانی مال و سہدار نا جوڑو نادرہ بہت تہ ہے
 گنگدانی طیب و زانوگر ہے نادرہیں مال او لاکانی رنج و مرضانی
 گندوچار کنت او ایشانی دارو درمان کوہی چرو بوٹواں گوں
 کنت اداگاں داگ و دیگ کپیت تہ اے ہے نادرہیں
 سہداران و داگ دا دیت۔

ساز و سازگر

آدم زات ۽ زندر بُردا من ایو کا دردر رنج او گم و مگر کت او مونسجائ
 نہ رانت . بلکن اگان روچے گم و مونسجائ رانت تہ دومی روچاگل
 و شادہ رانت . ہر میتگ و کلگ ۽ من کلگ ۽ دگہ مڑمان گون اوری
 ۽ سازگرد دھل جن دی دتی کارو کرتا گون میتگ ۽ مڑمانی شادکایاں
 ددبالا کنت . سیر و شادہ او دشی وش زیدی آدم زات ۽ زندر بودہ
 لوٹ و گزراں چے یک اتم ترین گزرے . سیر و سانگے بیت یانکہ
 دگ لگی و شادھی میفل و مچی ۽ دھل و ساز او د ۽ اتی رانت .
 دھلی و سازی دتی دھل ۽ درینب و درانب ۽ گون سیر و شادہ ۽
 بارد لگوا دراپن کیچک و ڈھیہ ۽ جنت و تالان کنت او
 ہمیرنگ شپانی شب روچانی روح چاپ و اتر کنگ و دھل داگ
 بنت چاپی میں درناگل دھل جنوک ۽ رانگر آنگر چارمہ کنڈیک
 رد ۽ گرواں گرو او شنتت چاپ جنتت او میتگ ۽ دومی پیروونا
 گل پنج بینت کانت یک ہندا نندا رت ورنایانی چاپ و اتر ۽

سیل و سوادا کنتت وئی دن ءء مشکول کنتت - ہمیرنگ
 و دیرگاگون زانکار زنگ ءء ہے جٹائی ءء چاپ دارانت
 و شادکامی کنتت - ریروساگ ءء گل و شادمانی ءء ہے ابید
 بچت ءء ریتیں شتہ د نام ابر کنگ ءء وهدادی دھل وچاپ
 دارگ بیت او ارج سے گل و شادمان ابید میتگ ءء مردم
 جون ءء ری وئی دل ءء شتہ - گرتاچی - مئل و ملا کرا
 دی دھل و ساز کنگ بیت شگ ءء گرتاچی و مئل ءء شتہ
 یں مردم گل یک پراہ و تالانیں میدلنے ءء یک ہندا
 بیت ہسپ و مری او ڈھگوانی گرتاچی بیت - ہیسوڑ درنامیں
 دی رُب و تپاچ کنتت و مشکولائی کنتت او ہمیرنگ
 ءء وهدادی دھل و دماہ جٹک بیت -

آر و بٹجار او پڑوس و پوٹری

مے بلوچی میں کنگ و میتگان نندوکیں مڑمانی چی ءء دود ویریت
 دوی ڈیبانی مڑمان ہے گاتر انت چوک آر و بٹجار او پڑوس

پوڑی دی میتنگ ۽ مردمانی زندو بود ۽ گوں ہم گر پنچ و بندوک
 انت هست و ندو مالدار بیت یا نکه ینتگارو گریب - اے پڑس
 و بجار او پوڑی یک ڈولا کلاں پہ آتی او لازمی انت - سیر و شادو
 رهدا سیر و اجہ مچیں میتنگ ۽ مردمان ہے روت یک پہ یکا ہے
 دتی سیرا پہ بجار کنت او ہمیرنگ دتی سیر ۽ خرچے یک بہرے
 ہے بجارا ہے پیلو کنت او کدینک سیر روچ پیلو کنت او
 ہر کدینک سیر روچ بیت تہ میتنگ ۽ کستیں برادری او سیال و
 سنگان ۽ سیر ۽ لوٹ ۽ دات - تہ مچیں مردم یک پہ یک
 کانت و طعام ور انت او زرو کڈار سالونک ۽ سرا سر گشت
 کنت - بیگہ ۽ رهدا گوتاچی او نشان بازی بیت - او گوتاچی و
 نشانگ بازی ۽ من سوب و کٹ کنوک او باج بردکین مردمان
 بہرہ بشپچ او انعام دیگ بیت - سیر و شادھی و شتی و شادکامیاں
 ہے ابیدل - گوتاچی - بورتاچی - نینرگ بازی - تیردوری و نشانگ بازی
 او چاپ داتر ۽ مشکولی - عید او دومی عام روچاں دی کنگ بیت -
 ہے مشکولی آئی اندرادی انعام و بشپچ او پھاگ بندگ دی بیت -

ہے رنگ کلاگ و میتنگ بیت یا ننگ شہر و الکہہ آدم زانا گوں
مرک و ماتن دی ہنچو بندوک انت ہنچو کہ ریسر و شادہ بندوک
انت میتنگ ء من اگاں کتے ء زند ء روچ بیلو بنت او آسے
جہان ء چے موکل کنت تہ ہے خدا مرزی ء لوگ ء سے روپاں
داں پٹرس پاتھ دارگ بیت او میتنگ ء زانکار اونرگا یک
پہ یک کانت ہے ماتن واجہ و بانکاں گوں دیم کپنت مڑ پون
من دستور ڈولا دعا لوٹنت او زرو پیسو پرنیت ۔ بے جنین
زال گل دست ہورگی ء دست و دروت او خوشی آمدی کنت
سیمی روچا مڑگ ء پہ جاہے ء سے شام حاگی ء دیگ بیت
او جاہے ء گرتگیں او پکائیں نان و طعام خیرات کنگ بیت
او ہے رنگ سیمی روچا مڑگ ء پڑماندگان ء شتر شوی دیگ
وسیگ ایر کنگ بیت ۔ ہنچو کہ ہجارو پٹرس انت پوڑی دی
کلاگ ء مردمان ہے رنگیں یک پائده وندیں کارو قطارے ۔ جنگ
و مڑائی کنت و کوشن چھتیں جہان ء مڑماں گوں سر
روچا چے بندوک انت ۔ بے ہر ہندو ڈیہہ ء وتی وتی رسم

د رواج آنت ہیوڑ اے ہند ۽ مردمان دود ایرنگ انت
 ک اگاں کتے ۽ دستاچے کتے کنگ بیت تہ آہنی ۽ بدلاں
 مردکیں مردم ۽ دانت کشوک ۽ مڑے ۽ کشتت یانکہ آہنی ۽
 چے خون بہا ۽ من پیسوگر آنت۔ گڈا ہے کلداران ۽ لسیں
 یتگ ۽ مردمان چے پوڑی ۽ رنگاں لوگ سرا یانکہ مرد سرا پوڑ
 آنت گر آنت۔ او یانکہ ہمیزنگ وڈولیں دیل و مشکے کتے ۽
 سرا کیت تہ آہنی ۽ پے لدی پوڑی کنگ بیت

خسترو دز کئی

آدم ذات ۽ یک ہند بیگ نلگ و یتگ او شہر و بازار
 بندگ ۽ چے اے جہر پڈر بیت کہ آدم ذات ۽ پے جتا جتائی
 او دارو دہی و یک تاکی شہریں شے ۽ نہ انت۔ پے ہے خاطر
 گلزمین دھرتی ۽ ہر ہندے کہ بیت ہمودا پنخ و ذہ لوگ ادار
 انت لاب و لنگار بیت۔ بندر بنوسے لٹھ و کھنڈ او یانکہ
 لوگ و گس ۽ بندگ مردم ۽ مردم ۽ گوں دز کئی او

مدت ء چے اید پچ کارے سرگتہ او ایسر بیتہ کننت .
 پہ ہے واسطہ انسان ذات زند ء چھیں کاراں پہ وت ر
 وت دزگکی ء یک نہ یک وڑ و ڈول او رنگے کتہ ایشہ .
 اے دزگکی ء ہر علاقہ و ڈیہ ء مٹرم وقی تب ء ڈولاق
 وقی نام دانگ ایشہ - پنچو کہ سندھی بولی زبان ء مس ایشہ
 ء وانکار او بلوچی و براہوئی زبان ء مس خشریا ایشہ گشت
 خشر ء مطلب ایشنت کہ ہر دینک کتہ ء ملک و بٹو ء لاب
 و لنگار بیت او یانکہ بان و ہند ء بندگ و اڈگ بیت
 تہ روچے دو پیسرو ساری ء حک ء کاروندی مٹوماں ء ڈواہ
 دنت و گشتیت کہ من ء پلاں روچ و پلاں وحدہ وقی ملک
 و بٹوے لاب و لنگار و گووٹ کنگی انت او او یانکہ بان
 ہند بندگی و اڈگی انت پہ ہے خاطر منی دزگکی او مدت
 پہ ہمداد و پاسابیا ات - گدا ہما مقرر کنگ و بتگیں وحدہ
 روچ ء کلگ ء مردم گل گل یک ہندا پرم بیت کانت
 کننت کارا شروع کننت لاب و لنگار بان و ہند او یانکہ

ہیرنگیں ہرکارے کہ بیت اداری ء دست جنت کار ء
 گشت۔ ہے رنگ اے حشر و مچھی ء کاراچے میتگ ء من
 کئے ء کاراٹ نہ مانیت۔

بے پہ یک سردنا پواریں مڑماں پہ تے اے حشر و مچھائی ء
 کارک دشر و شتر تریں او کاروندی کارے۔ ہے رنگ اے
 وت ماں وتی دز مکی ء کار یک شتر و شتریں کارے۔
 ہیرنگ ہر یک میتگ دکلگ ء من ہیرنا جوڑ نا پوار او یحسریں
 مڑم باز انت کہ آدت وتی ڈولا وتی دینائی ء کاراں وتی
 ہے نا پواری ء دست ء کت نمکت۔ پہ ہے خاطر ایزنگیں مڑماں
 پہ اے حشر او یک ہذا پر مچ بیگ یکے ء کارا من دست مکی
 کنگ بازی ء یک روچ ویک دمان ء کار یکے ء ہفتگان کار
 ء ایسرکت ابلت۔

اے حشر و مچھی ء کار سندھ او بلوچستان ء مڑماں من گیریانی
 کہن تریں دود و دستورے۔

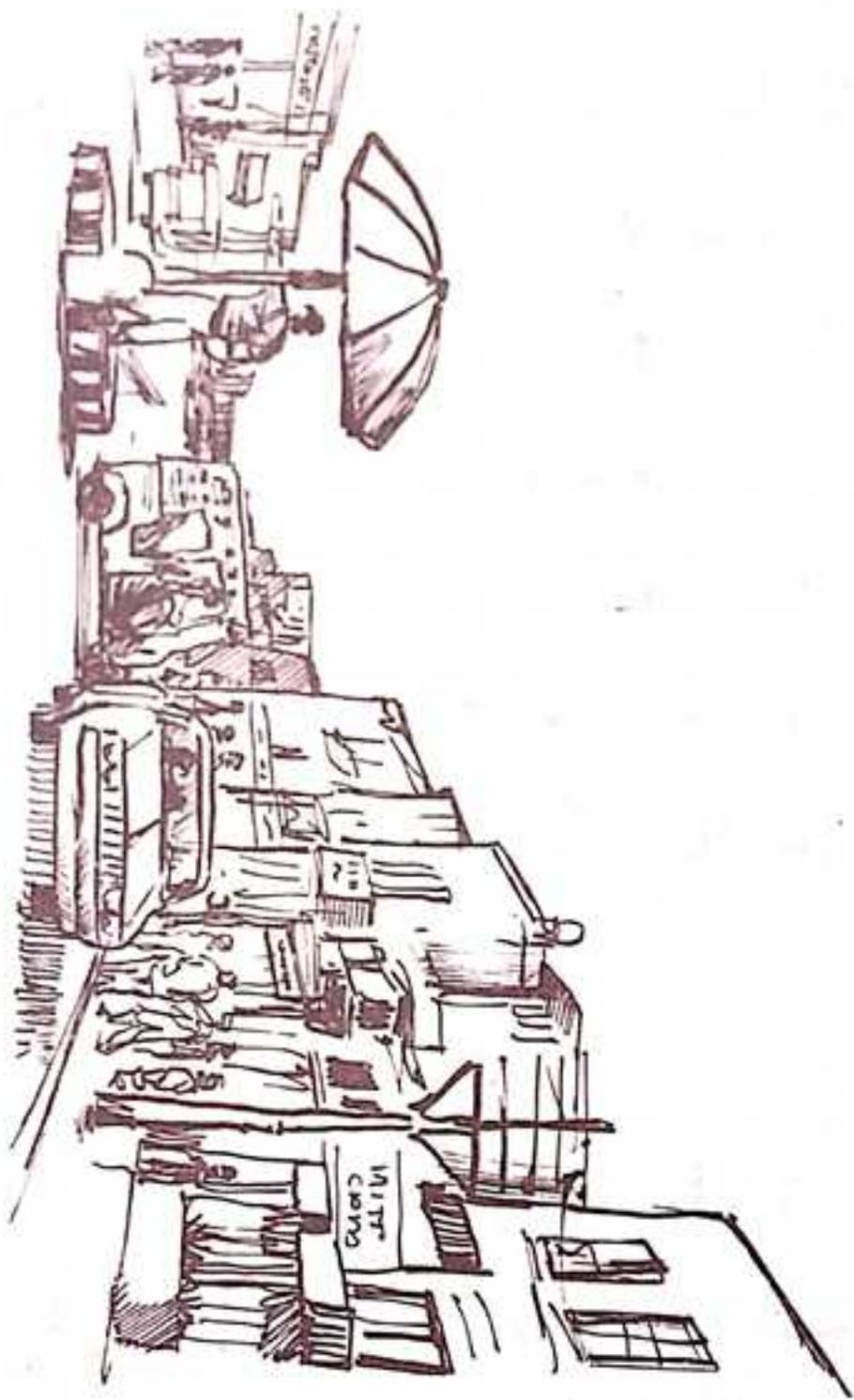
اَلکَہ و شہرستانی زندو بود

پنجو کہ پيسرا لے کتاب ۽ سری تاکان تہا میتگ و کلگانی آدم
 زات ۽ زندو بود ۽ رنگ و گو تو پیش دارگ بیتگ انت - ہمیرنگ
 و ڈول ۽ کتاب ۽ اے گڈسری بہرا من شہرستانی و اَلکَہ ۽ شہرستانی
 زندو بود ۽ رنگ و دروشم پیش دارگ بنت - شہرستانی زندو بودے
 ہر رنگیں رنگ و ڈول پد ما پد او رد پد ایرنگ و ڈول انت -

بازار - میونسپل کابینہ - سرکاری دپتر - پولوس تھانہ - چوکیدار پنچایت
 وانگ جاہ - رڈ آ - سیل و سواد جاہ - جمعہ میت اپتال و دارو جاہ
 بیتگ (بزان زرو پیوانی ایر کنگ ۽ ہند)

بازار

بازار کہ ہر اَلکَہ و شہر ۽ یک آتیں بہرے - بازارا من با پار
 اوڈکاندارانی ہٹ و دکان رڈ پد ۽ قطار انت - گڈ و پچھو دکان
 مریح و مصالحہ او دومی و ژو چری گڈ ۽ چیزوشے آنی دکان

نان وائ و سوٹلانی دکان جتا جٹائ ء قطار اُنت او ہمیرنگ زرگر او
صرافانی او لوہارو آہن گرہ ززان (بزبان ٹھاٹھارہ) جوڑکنوکانی دکان
دی بازار ء اَلین بہر اُنت۔

ہمیرنگ و ڈول پڑی و مارکیٹ دی بازارا گون گون اُنت سبزی
مارکیٹ۔ میوہ مارکیٹ دی بازارا گون گون اُنت سبزی مارکیٹ
میوہ مارکیٹ۔ گوژد مارکیٹ۔ او گلہ ء نیادی ء مارکیٹ۔ لے
نیادی ء مارکیٹانی اندرا ملک ء کُنڈ کُنڈ چہ مال و سہدار۔
ساگ و سبزی۔ میوہ او گلہ آرگ ہا کنگ بنت۔ او ہے
پڑی و نیادی او مارکیٹاں چہ شہرداہِ وقی زندو بود ء برگزرد
لوٹ ء چیزوشے آن ہرودھا گیتہ کفنت۔

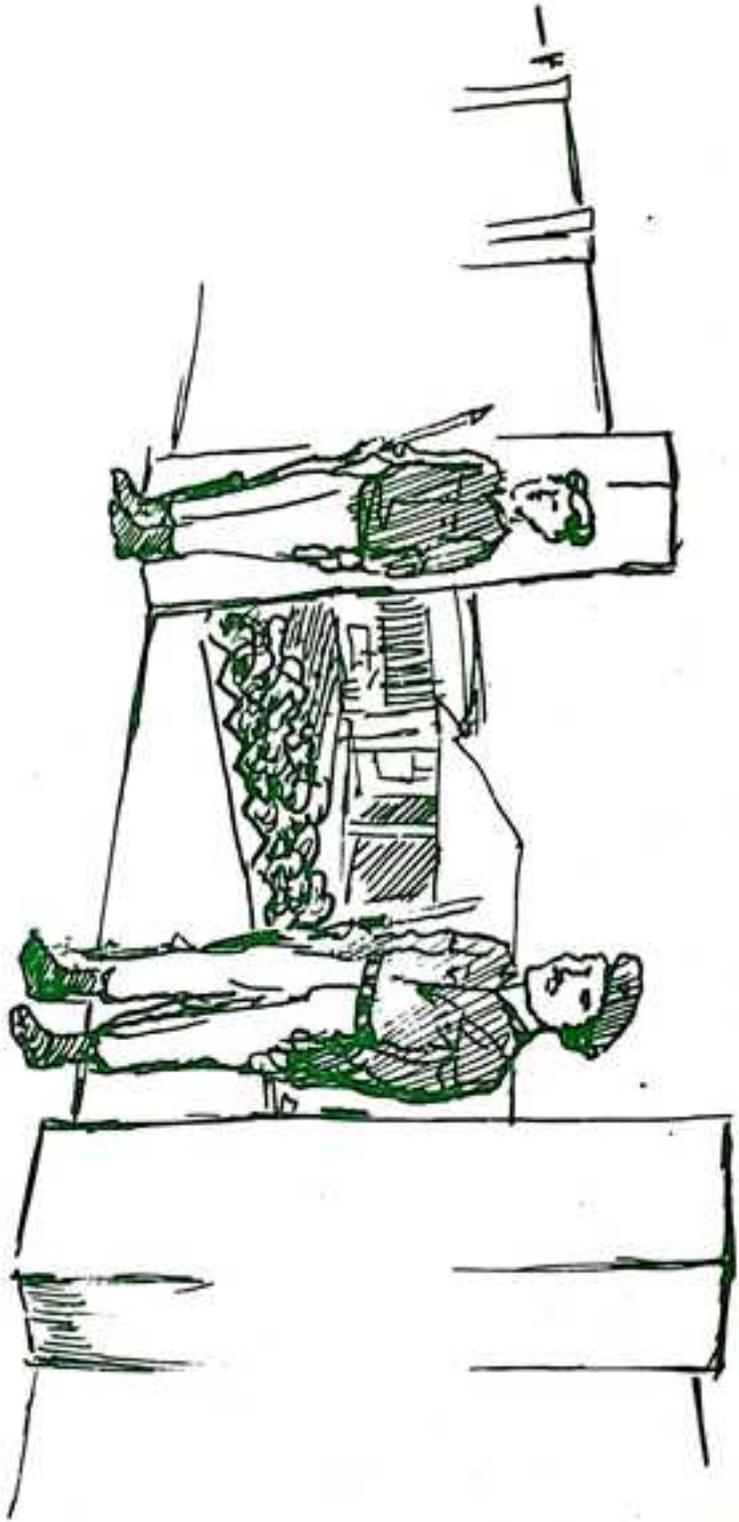
سرکاری دپتھر

سرکاری دپتھرائی اندرا شہرداراں پہ ہر رنگ و ڈول ء آرامو
اسرات استنت۔ چوکہ ایشانی گون وت مہہ وت ء جنگ
و میٹرائی او گردوئے اودگہ دگہ وڑ ء پیصلہ آنی سینگ

گیشنگ۔ او ہے دپترانی تہا شہرداری مال و جائیداد او زندگی
 ۽ دی ہروڑ و ڈول ۽ حق و حساب سرکاری کتاب و کاغذانی
 تہا لکھوک سک و سوگھوایر انت ہرکدینک ایشان ۽ دت
 دتی جھیڑوے پیش بیئت تہ ہے سرکاری دپتران چے دتی
 حساب ۽ دات و گیت کنت

پولوس تھانہ

پولوس شہرستانی آنی زندگی بود او مال و جائیدادانی رکھوک او نگھوان
 انت۔ پنچو کہ شہرانی اندرا ہر رنگ و ڈول او نمونہ ۽ مردم
 آلتا استنت۔ مڈوٹیک اورہزن گل مدام شہر ۽ اندرا انگر آنگر
 گڑد انت او گریب و بڑگ او اسپیت پوشین شہرداران
 روچ برمیلاسی ۽ جننت و پھلنت۔ پہ ہے خاطر۔ سرکار پولوس
 ۽ نام ۽ گوں پولوس ۽ تھانہ ہر شہر ۽ شہرداری نگھوانی دگننت
 ۽ پہ من بازی ہذاں اڈوات۔ او ہرکدینک دز و رہزن ہر شہر
 ۽ کہ مال و دتی اوساہ و سرا نقصان رسایننت تہ آہے پولوس

تھانہ ء من داد فریاد کنت۔ تہ ہلوس ء تھانیدار دتی دست ء
 جیر ء ہلوس ء ورنال و سپامیان ء حکم دنت کہ آیکم ہے
 ٹیک و دزانی پدورندا جننت او آیان ء ہر ڈول کہ بیت گرانٹ
 ادتھانہ ء اندرا قیند کنت او شہردار ء موزنگ و بڑنگیس مال
 و مڈی ء ابح آہنی ء پچ گرانٹ۔

چوکیدار

شہرداران مال و مڈی او ہٹ و دکانانی دزر رہنناں ہے گندچار
 ارنگبھاری ء پ شہر ء مہر گلی و کوچنگ و محلہ ء من تنخواہ و
 پکار ء سراسرنام ء ہے گرداں صھوٹے بام رنگ ء چوکیدار
 چوکیداری دینت پرننت او شہرستانی آن مال و مڈی او چیزدشے
 آن نگبھاری ء کنت۔ او شہردار ہے چوکیداران سوب ء ہے
 دزد ڈنگاں ایسی آرام او اسرات ء گوں و پنت۔

پنگ

پنگ شہرستانی زندو بود ء یک گراں قدریں بہرے۔ او ہے پنگ

مرد چگیں دور و باری ء من بر شہر ء تھا اَلْمی استنت۔ بینک
 مرادو مطلب ایشنت کہ سرکاری اور عام شہرستان زرد دولت
 ہے بینک ء اندر نگہوانی ء گوں ایر انت نہ کہ ایشان ء
 دنگان دزگ و برگ ء ترس انت او نہ کہ دونی دڑو اناگہ
 آس و آپ اور ہور و ہار ء زوال کنگ ء بیم و ترس انت
 ہے جہر انت ہے بینک ء تھا ہر شہر دارتی زرد دولت
 ایر کنت اور ہر کہینک آئی ء وقتی زرد پیسودر کاری بنت تہ آ
 گزر ء کچا زرد پیسو ہے بینک ء دانگیں کانبیں کتاب
 یک تاکسے ء سرادتی قلم ء گوں زرد پیسوانی پر کچ و کاس
 نوشتہ کنت بینک ء مس دات اور پیسو گیرنت۔

میونسپل کامیٹی

ہر شہر ء وقتی میونسپل کامیٹی استین اور ہے میونسپل کامیٹی
 وقتی دہتر انت اور اے دہتر من بازیں بہر انت اور ہر ہر
 وقتی دتی بابو اور دہتر دار اور کاردار انت۔ اور دہتر ء من ہر دہتر

رتی و تی بتائیں کار انت - ہمیشاں من کتے ۽ ذر ۽ شہرہ آپ
 و آپ رسائی انت - کتے ۽ ہٹ و دکاتانی گندو چار اوٹنگ و
 محمول گرگ ۽ کار انت - کتے ۽ کار شہرہ وک و سزہانی گنبد
 و جوڑگ و جگاڑگ انت او کتے ۽ شہرہ اندرا سرکائی ہٹ
 و وہانی ٹامینگ ۽ کار انت ہمیرنگ شہرہ سات و پیک و رگ
 کاری ہے میونسپل کامیٹی ۽ دستا انت - بازار ۽ بیانیہ کیس چیز
 شے آئی نہر ہا بندگ دی میونسپل کامیٹی ۽ کار انت -

پنچایت

شہر ۽ سر محلہ درپڑھو ۽ من پنچایت و برادری اسنت او ہے
 پنچایت ۽ کار زمین مردمان ۽ شہر دارت درجنت او ہمیشاں
 اندرا شہر ۽ ہر محلہ ۽ مردم بزاں اسپت ریش و پیر مرد
 ادار بنت اے گل ۽ کار شہر دارانی گوں دت جنگ و
 مڑاں و ناتپاکی و ناچاتی او گردٹے ۽ باروا یک بنا تنگ و مچی
 لگ و جیڑانی سنگ انت او ہے رنگ شہر دارانی سیر شاہ

گم و درو و وحدت یک درمی و دست کچی انت -

اسپتال

مر شہر و من جان و سلامتی و جان دراجی و دارو جاہ
اسپتال آئی است انت ادبے اسپتال و دارو جاہ و من آہی
دار ابیہ و زرو پیسو و خرچ کنکا دتی جان جوڑی و پور
گیت کنت -

ہے اسپتال و اندرانا جوڑاں پہ دارگ و بند جاگہ
است انت اگان شہر دارے سک نادرہ بیت تہ آہی و
اسپتال و اندر دارگ و دارو درمان کنگ و آسرتی دتی
بیت سرکاری ڈاکسربے بہا آہی و دارو درمان و کنت -
ہے وڈ شہر دارانی مال و دولتانی سرکاری دارو جاہ و اسپتال
دی استنت اگان آیانی مال و دولت نادرہ بہ بنت
آہے سرکاری درمان جاہ و ہے وتی مال و دولتانی درمان کنت

وانگ جاہ

شہر داران ۾ جبر شہرا من بچک و جنجکانی وانگ و زانگ و ۾
 وانگ جاہ استنت: انے وانگ جاہانی نام پرائمری اسکول مڈل
 اسکول - ہائی اسکول - کالج اور یونیورسٹی آنت - اور ایشانی تہا جنجکانی
 اسکول و وانگ جاہ بچکان چے جتا اور گتا آنت .

روڈ آ

شہر دارانی انگو آنگو روڈ و آئیگ و ۾ - ریل و ٹیمین بس و موٹلانی
 اڈہ اور ہوائی جہازانی ۾ ند جاہ است آنت شہر دار ۾ دینک
 بلوئنت اچ اے شہر داران آشرا اور اے ہندا چے دال آہندا
 نت آہت کفنت - جے رنگ شہر ۾ اندرا شہری بس و موٹل
 رکشہ اور بجی شہر داران و کرایہ و ۾ ہاڑا ۾ سزا انگر آنگر برنت
 دکار آنت ڈاک و سمار ٹیلیفون دی ہے روڈ آرد برد آر و یک ہرے
 آنت - ڈاک شہر دارانی کاگدر بندی اور کان کسان مال و شے آن .

دبزاں پارسل) باڑت و کاریت - ٹیلیفون ز گون شہر دار ڈراگمانہ
 اندرا دتی دیر ترین اُنکھانی مردمان گون حال و نگال کت کنت
 ادتار دی ہے رنگ شہر دارانی حال و نگالان یک و دومی

سیل و سوار جاہ

شہر داران پہ شہرے اندرا بازیں بندان کسان کسانیں بانپہ
 د سوزکار و پھلداریں جاہ و بند است انت او شہر دار ہر دین
 دنیائی و کار دتاراں شے دل ماندگ دم برت تہ دتی دل
 مرنج و غمان و ہے بانپہ و پھلانی سیل و سواد و مس تمان
 کنت: اچ اے سیل جاہاں ابید شہر دارانی دل و چہرائی و دوش
 دارگ و پہ باسکوپ ربزاں سینا دی شہرے اندرا است انت
 کہ ایشان تہا رنگ پہ رنگ لب و ندرگ او ناہمک پیشی دارگ
 او اے لب و ندرگ ایرنگ انت کہ ایشان تہا کہن ترین
 مردمانی قصہ دسات دی است انت -

ہے رنگ شہر دارانی دتی لب و گوازی و پہ شہرے بازیں

۲۱
بندان لیب و گوازی و پٹری میدان دی است اُنٹ کر اورین نزلان
درنا گل روانت - گون دت وڑپ وڑیں لیب و گوازی کنت
دقی دل و دس دارانت -

ہوٹل دی شہرستانی زند و یک گراں ترین اور اتم ترین یک ہے
شہر و من بازار و اندرا ہر رنگ و ہوٹل است انہ چلبے
ہوٹل - نان و رشت و ہوٹل اور نپ دارگ و ہوٹل
اور اسے ہوٹلاں من کم دباڑ زند و برگڑ و چیزوشے است
انت - اور ہے ہوٹلانی اندرا دل و مشکونی و پریڈیو و
سازد رکاش ٹیلی ویشن اور دومی رنگ و سازد زمیل و رکاش و
بولوری است انت -

مردم کابیت پرچ بنت اور وقی دنیا داری و حال و گلاں کنت - ہے
جماعت خانہ و اندرا گم و شازہ و من کار آڑکیں رزان اور
پتھر اور دومی رنگ و گزری شے اس انت ہر کدینکہ
محلہ و مژمان و ایسانی گز پیش بیت تہ ابید شے
بہا و بازار و اچھے زراں و ازبان شے دتی کارا در

ہماری مطبوعات

قیمت	مصنف کا نام	نام کتاب	نمبر شمار
۳ / ۵۰	عطا شاد	جوانسال حصہ اول	۱
۲۸ / ..	میر گلزار خان مری	جوانسال حصہ دوم	۲
۱۵ / ..	میر گل خان نصیر	بلوچستان کی کہانی	۳
		شاعروں کی زبانی	
۴۵ / ..	میر گل خان نصیر	بلوچی رزمیہ شاعری	۴
۴۵ / ..	میر گل خان نصیر	بلوچی عشقیہ شاعری	۵
۳۰ / ..	کمال الدین احمد	صحافت و ادبی	۶
۴۰ / ..	عبد القادر اشیر	آئینہ خاران	۷
۴ / ..	ترجمہ عبد الغفار ندیم	پہرلوں کی کہانیاں	۸
۴ / ..	ترجمہ عبد الغفار ندیم	بلوچی عشقیہ کہانیاں	۹
۴ / ..	ترجمہ عبد الغفار ندیم	قدیم بلوچی کہانیاں	۱۰
۶ / ..	ڈاکٹر الغام الحق کوثر	بلوچستان میں فارسی شاعری	۱۱
۳ / ۵۰	گل محمد ناطق مکرانی	جوہر معظم	۱۲
۶ / ..	علیم احمد علیمی	دیوانِ علیم	۱۳
۶ / ..	ذکیہ سردار خان	مرست بلوچستان	۱۴
۱ / ۲۵	بشیر احمد بلوچ	بلدہ و گراناز راز و دامنگریزی	۱۵
۴ / ..	ملک محمد سعید و ہوار	بلوچستان ما قبل تاریخ	۱۶
۲ / ۵۰	عبد الرحمن غور	نغمہ کوہسار	۱۷
۴ / ..	آغا میر نصیر خان احمد زئی	بلوچی گرامر	۱۸

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ